

QUICKSCAN FLORA EN FAUNA

ST. NICOLAASSTICHTING

TE DENEKAMP

GEMEENTE DINKELLAND

Project: DIN.WES.ECO
Rapportnummer: 08025248
Status: Eindrapportage
Datum: 28 mei 2008
Opdrachtgever: Westerdiep Adviseur Milieu en Ruimte
Thomas à Kempisstraat 26
7009 KT Doetinchem
Tel. 0314 - 334887
Contactpersoon: Dhr. J.T. Westerdiep

Uitvoerder: Econsultancy bv
Havenstraat 124
7005 AG Doetinchem
Tel. 0314 - 365150
Fax 0314 - 365177
Mail Doetinchem@Econsultancy.nl
Opsteller: Mw. L. Hunink-Verwoerd
Paraaf: *LV*
Kwaliteitscontroleur: Ing. E.R. Witter
Paraaf: *EW*

INHOUDSOPGAVE

1.	INLEIDING	1
2.	BESCHERMING CONFORM DE NATIONALE WETGEVING.....	1
3.	GEBIEDSBESCHRIJVING	2
3.1	Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving.....	2
3.2	Ligging ten opzichte van beschermde gebieden	2
3.3	Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie	3
3.4	Te verwachten werkzaamheden en ingrepen	3
4.	ONDERZOEKSMETHODIEK	3
5.	ONDERZOEKSRESULTATEN	4
5.1	Vogels	4
5.2	Vleermuizen	4
5.3	Overige zoogdieren	5
5.4	Amfibieën, reptielen en vissen.....	6
5.5	Libellen en vlinders	6
5.6	Vaatplanten.....	7
6.	TOETSING AAN WET- EN REGELGEVING	7
6.1	Flora- en faunawet.....	7
6.2	Algemene zorgplicht	9
6.3	Gebiedsbescherming.....	9
7.	VRIJBLIJVEND ADVIES.....	9
8.	CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	11

BIJLAGEN:

1. - Topografische ligging van de locatie
- 2a. - Locatieschets
- 2b. - Foto's onderzoekslocatie
3. - Geraadpleegde bronnen
4. - Natuurwetgeving en beleid
5. - Impressie toekomstige situatie

1. INLEIDING

Econsultancy bv heeft van Westerdiep Adviseur Milieu en Ruimte opdracht gekregen voor het uitvoeren van een quickscan flora en fauna op een deel van het terrein van de St. Nicolaasstichting te Denekamp in de gemeente Dinkelland.

De quickscan flora en fauna is uitgevoerd in het kader van een bestemmingsplanwijziging.

De quickscan flora en fauna heeft als doel in te schatten, of er op de onderzoekslocatie planten- en diersoorten aanwezig of te verwachten zijn, die volgens de Flora- en faunawet een beschermde status hebben. Tevens wordt beoordeeld of de voorgenomen ingreep invloed kan hebben op gebieden die volgens overige natuurwetgeving zijn beschermd, of onderdeel uitmaken van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS).

Het onderzoek is uitgevoerd middels het verrichten van een literatuurstudie en een veldbezoek. Op deze wijze is inzicht verkregen over de aanwezigheid van geschikt habitat en de daarbij te verwachten beschermde soorten, gesitueerd op of rond de onderzoekslocatie.

De quickscan flora en fauna is een toets van de ecologische potenties van de onderzoekslocatie en kan niet gezien worden als volwaardig ecologisch onderzoek. Er zijn in dit onderzoek geen uitgebreide inventarisaties uitgevoerd naar soorten en soortgroepen. Een ecologische inventarisatie beslaat meerdere veldbezoeken gedurende de voor de soortgroep meest gunstige periode van het jaar.

Econsultancy bv is lid van de branchevereniging "Netwerk Groene Bureaus" en werkt volgens de door het Netwerk opgestelde richtlijnen.

2. BESCHERMING CONFORM DE NATIONALE WETGEVING

Zorg voor alle inheemse planten- en diersoorten en voor de natuurlijke rijkdommen van gebieden wordt gegarandeerd door de naleving van de wet- en regelgeving ten aanzien van natuur en milieu. De instrumenten die deze bescherming mogelijk maken zijn op Europees niveau vertaald in Natura 2000. De Europese Habitatrichtlijn en de Europese Vogelrichtlijn zijn in Natura 2000 opgenomen. De Europese wetgevingen zijn in Nederland vertaald in de Flora- en faunawet voor de soortbescherming en in de gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998 voor de gebiedsbescherming. Nederland heeft daarmee de Europese wetgeving in de nationale wetgeving verankerd.

Door in de planfase van een (bouw)project of ruimtelijke ontwikkeling rekening te houden met het eventueel voorkomen van beschermde en/of zeldzame planten- en diersoorten kan effectief worden omgegaan met de aanwezigheid van een beschermde soort. Een dreigende overtreding van de Flora- en faunawet kan zo snel gesignaleerd en in veel situaties voorkomen worden. Vervolgens kan er accuraat actie ondernomen worden om zodoende de overlevingskansen en migratiemogelijkheden van een beschermde soort in het betreffende gebied geen blijvende schade toe te brengen.

Om alle gebieden met elkaar te verbinden en om uitwisseling en verspreiding van soorten mogelijk te maken wordt er in Nederland druk gewerkt aan de realisatie van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). In Nederland worden diverse Rode lijsten van bedreigde soorten gehanteerd bij beoordelingen voor de aanwijzing van bescherming en compensatie. In bijlage 4 wordt een nadere toelichting gegeven omtrent de wet- en regelgeving ten aanzien van natuur.

3. GEBIEDSBESCHRIJVING

3.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving

De onderzoekslocatie (± 4 ha.) betreft een deel van het terrein van de St. Nicolaasstichting en is gelegen aan de Gravenallee 30, circa 1,8 km ten noorden van de kern van Denekamp in de gemeente Dinkelland (zie bijlage 1).

Volgens de topografische kaart van Nederland, kaartblad 29 A (schaal 1:25.000), zijn de coördinaten van het midden van de onderzoekslocatie X = 265.330, Y 490.510. De onderzoekslocatie is gelegen in het kilometerhok 265/490.

De bebouwing op de onderzoekslocatie betreft een zestal gebouwen. De bebouwing bestaat uit een voormalig schoolgebouw, dat momenteel dienst doet als dagbesteding. Ten oosten van de school bevindt zich "Huize Antonio", dat dienst doet als huisvesting voor cliënten. Verder bevindt zich op het zuidoostelijk deel van de onderzoekslocatie een viertal woningen. Ten noorden van de bebouwing is een tuin aanwezig. Het centrale deel van de onderzoekslocatie betreft een grasveld met bomen. Op het zuidelijke deel van de onderzoekslocatie bevindt zich een bos met een vochtig karakter (broekbos). Ten zuiden van het bos is een weiland aanwezig, dat gedeeltelijk deel uitmaakt van de onderzoekslocatie. Aan de oostzijde van de onderzoekslocatie bevindt zich een beek.

De percelen van de St. Nicolaasstichting (een voormalig kloosterterrein) worden gekenmerkt door bebouwing van grote panden, omgeven door begroeiing met oude eiken. In de omgeving bevindt zich een aantal bospercelen en weilanden, behorend bij de stichting. Op het terrein zijn verder lanen en houtsingels aanwezig. Het middelpunt wordt gevormd door het klooster met bijbehorende tuin en gracht, dat zich direct ten noorden van de onderzoekslocatie bevindt. Het geheel is gelegen in kleinschalig cultuurlandschap, gekenmerkt door glooiende weiden en akkers, bossen, kleine landschapselementen, beken en kanalen.

In bijlage 2a is de huidige situatie op een locatieschets weergegeven. Bijlage 2b bevat enkele foto's van de onderzoekslocatie.

3.2 Ligging ten opzichte van beschermde gebieden

De onderzoekslocatie ligt niet in of in de nabijheid van een kerngebied, verbodingsgebied of verwevingsgebied, behorend tot de EHS. De bosrijke omgeving van de beek de Dinkel, circa 2 kilometer ten zuidwesten van de onderzoekslocatie is aangewezen als EHS gebied.

De onderzoekslocatie is niet gelegen binnen de grenzen, of in de directe nabijheid van een gebied dat aangewezen is als Natura 2000-gebied. Op een afstand van circa 3 km bevinden zich de Natura 2000 gebieden "Bergvennen & Brecklenkampse Veld" en "Dinkelland".

3.3 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie

De opdrachtgever is voornemens de bebouwing, aanwezig op de onderzoekslocatie, te slopen. Ter plaatsen van “Huize Antonio” en ter plaatse van het veld, midden op de onderzoekslocatie, wordt een tweetal gebouwen gerealiseerd, die groter zullen zijn dan de huidige bebouwing.

3.4 Te verwachten werkzaamheden en ingrepen

Ten behoeve van het toekomstig gebruik zal een deel van de beplanting op de onderzoekslocatie worden verwijderd. Het zal hierbij met name om bomen op het centrale deel van de onderzoekslocatie gaan. Verder zijn er plannen om de beek, welke over het oostelijk deel van de onderzoekslocatie loopt, te verbinden met de gracht. De beek zal in de nieuwe situatie over het perceel kronkelen (meanderen).

Verder wordt een padenstelsel aangelegd. Het broekbos op de onderzoekslocatie wordt gehandhaafd in de huidige situatie, hierin komen geen paden. In het weiland ten zuiden van het bos, dat tot de onderzoekslocatie behoort, wordt een natte situatie gecreëerd in de vorm van plas-dras of een poel.

In bijlage 5 is een aantal impressies van de toekomstige situatie weergegeven. Deze maken onderdeel uit van het stedenkundig plan dat voor de voorgenomen ingreep is opgesteld.

4. ONDERZOEKSMETHODIEK

Aan de hand van verspreidingsatlassen en andere standaardwerken is nagegaan welke bijzondere planten- en diersoorten er voor kunnen komen binnen de onderzoekslocatie. Verder is het Natuurloket geraadpleegd, zijn toegankelijke gegevens van natuur- en soortbescherming organisaties gebruikt en zijn gegevens van de provincie Overijssel geraadpleegd. Een overzicht van de geraadpleegde bronnen is weergegeven in bijlage 3.

De informatie over deze soorten is veelal weergegeven op kilometerhokniveau of op uurhokniveau (5 x 5 kilometer). De kaart van Nederland is door de Topografische Dienst van Nederland verdeeld in blokken van 1 km², de kilometerhokken. De plaatsaanduiding van een kilometerhok bestaat uit de coördinaten van de x-as en de y-as, die elkaar in de linker onderhoek van het hok snijden. Aangezien met de schaal van kilometerhokken of uurhokken een groter gebied wordt beschouwd dan alleen de onderzoekslocatie, betekent dit niet dat de kritische soorten ook daadwerkelijk voorkomen binnen de begrenzing van de onderzoekslocatie. Sommige verspreidingsgegevens zijn niet erg actueel. De verzamelde data van de verspreidingsatlas van vleermuizen betreffen de periode van 1986 tot 1994. Dit betekent dat de meest recente verspreidingsgegevens reeds verouderd kunnen zijn. De meeste te gebruiken gegevens vormen daarom ook geen uitsluitel over het aantal soorten en type waarneming van een soort in het betreffende gebied maar enkel een indicatie over het voorkomen.

Het veldbezoek is afgelegd op 7 mei 2008. Tijdens dit veldbezoek is de gehele onderzoekslocatie, alsmede de omliggende percelen onderzocht. Tijdens het veldbezoek is gelet op de mogelijke aanwezigheid van beschermde en bedreigde soorten op basis van het aanwezig habitat.

Vanwege de aanwezigheid van kelders en zolders is met behulp van onder andere een zaklantaarn gezocht naar de aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen, overige zoogdieren en vogels.

Vanwege de aanwezigheid van oppervlaktewater op de onderzoekslocatie is er met behulp van een RAVON schepnet gezocht naar amfibieën en vissen op en in de directe omgeving van de onderzoekslocatie.

5. ONDERZOEKSRESULTATEN

5.1 Vogels

Broedvogels

Door het Natuurloket wordt aangegeven dat het kilometerhok slecht is onderzocht op de aanwezigheid van broedvogels. Het kilometerhok ten noorden van de onderzoekslocatie is wel goed onderzocht. In dit kilometerhok is het bosgebied “De Zoeke” gelegen en het “Omleidingskanaal”. Er wordt aangegeven dat er in het kilometerhok ten noorden van de onderzoekslocatie 10 soorten van de Rode Lijst van bedreigde vogels 2004 zijn waargenomen. Op waarneming.nl worden in het gebied 5 soorten aangegeven van de rode lijst. Het gaat om grauwe vliegenvanger, matkop, ringmus, groene specht en wielewaal. Bij de overige soorten van de Rode Lijst kan gedacht worden aan soorten als koekoek, steenuil, nachtegaal, huismus en boerenwaluw. In de gracht van het klooster, ten noorden van de onderzoekslocatie is tijdens het veldbezoek een grote gele kwikstaart waargenomen. De soort maakt gebruik van een nestkast aan de brug.

Op de onderzoekslocatie zijn tijdens het veldbezoek de volgende hollenbroeders waargenomen: gekraagde roodstaart, grote bonte specht, bonte vliegenvanger, boomkruiper, pimpelmees, grauwe vliegenvanger en holenduif. Op de onderzoekslocatie zijn veel nestkasten aanwezig die in gebruik zijn door hollenbroeders. Tevens zullen in de oudere bomen op de onderzoekslocatie diverse natuurlijke holtes of oude spechtenholten aanwezig zijn. Tijdens het veldbezoek is getracht van de te kappen bomen te beoordelen of er holtes aanwezig zijn. Er zijn geen holtes waargenomen, met uitzondering van de fruitbomen op de westelijke grens van de onderzoekslocatie. In één van de holtes lag een ei. Het is echter niet erg waarschijnlijk dat het een nest van een vogel betrof. Mogelijk heeft iemand het ei, mogelijk van een fazant, in de holte geplaatst.

De beplanting op de onderzoekslocatie biedt broedgelegenheid aan tal van vogelsoorten. Ook het bosperceel vormt voor diverse broedvogels een geschikt habitat. De bebouwing op de onderzoekslocatie wordt gebruikt door soorten als huismus en spreeuw om te broeden. De huismus broedt in “Huize Antonio”. Van de vier woningen op de onderzoekslocatie zijn, aan één gevel, platen getimmerd om een raam af te sluiten. Achter elk van deze platen broedt een spreeuw. In er rond de onderzoekslocatie kunnen verschillende soorten spechten voorkomen. Ook is het habitat geschikt voor soorten als de ransuil en de bosuil. Van de genoemde soorten zijn de nesten jaarrond beschermd. Tijdens het veldbezoek is een buizerd waargenomen. Het is mogelijk dat de buizerd in het bos op de onderzoekslocatie of in bossen in de omgeving broedt.

Slaapplaatsen

Sommige vogelsoorten zoals houtduif, tortelduif en huismus, maar ook ransuilen maken vooral buiten het broedseizoen gebruik van gemeenschappelijke slaapplaatsen. Meestal wordt hierbij beschutting gezocht in de vorm van dichte begroeiing, dan wel de veiligheid van open water. Er zijn geen indicaties dat op de onderzoekslocatie een gemeenschappelijke slaapplaats aanwezig is.

5.2 Vleermuizen

Uit de Atlas van de Nederlandse vleermuizen (Limpens *et al.* 1997) blijkt dat er in het uurhok, waar de onderzoekslocatie deel van uit maakt de volgende soorten vleermuizen zijn waargenomen; water-vleermuis, gewone dwergvleermuis, rosse vleermuis, laatvlieger en gewone grootoorvleermuis.

Verblijfplaatsen op de onderzoekslocatie

De bebouwing op de onderzoekslocatie is in principe geschikt voor het vormen van kolonies vanwege de aanwezigheid van geschikte openingen die toegang geven tot de spouwmuren. Boven de voormalige school en boven “Huize Antonio” bevinden zich open zolders die niet meer in gebruik zijn. De gewone grootoorvleermuis is een soort die graag van open zolders gebruik maakt.

Met behulp van een zaklamp zijn de zolders geïnspecteerd. Tijdens de inspectie zijn op de zolder boven de school een aantal vleermuiskeutels van waarschijnlijk gewone dwergvleermuis aangetroffen. Er zijn geen vleermuizen waargenomen.

Met name de ruimte tussen het dakbeschot en de dakpannen vormt een potentiële verblijfplaats. Er is derhalve niet op voorhand uit te sluiten dat zich op de onderzoekslocatie een vaste rust- of verblijfplaats van vleermuizen bevindt.

Verblijfplaatsen buiten de onderzoekslocatie

De bebouwing in de omgeving van de onderzoekslocatie is voor vleermuizen geschikt. Tijdens het veldbezoek zijn in de gebouwen van de St. Nicolaasstichting potentiële verblijfplaatsen gesignaleerd, onder andere in de nieuwere bebouwing. Ook is het klooster voor vleermuizen zeer geschikt als potentiële verblijfplaats. Het is aannemelijk dat meerdere gebouwen tot een verblijfplaats van een vleermuispopulatie behoren, waarvan de bebouwing op de onderzoekslocatie deel uitmaakt.

Foeragerende vleermuizen

De onderzoekslocatie zal gelet op het aanwezige habitat zeker gebruikt worden als foerageergebied voor in de omgeving verblijvende vleermuizen. Mogelijk vormt het centrale deel van de onderzoekslocatie belangrijk foerageergebied. Op basis van de quickscan kan dit niet worden vastgesteld.

Vliegroutes

De bomen op en in de omgeving van de onderzoekslocatie vormen geschikte elementen in het landschap waarlangs vleermuizen zich in het landschap kunnen verplaatsen. Op basis van de quickscan kan niet worden vastgesteld welke functie de bomen op de onderzoekslocatie voor vleermuizen hebben, deze gegevens kunnen tijdens het nader onderzoek worden verkregen.

5.3 Overige zoogdieren

De onderzoekslocatie vormt een geschikt habitat voor verscheidene grondgebonden zoogdieren. De onderzoekslocatie maakt onderdeel uit van het kleinschalige cultuurlandschap in de omgeving. Met name door de aanwezigheid van een bosperceel zijn verschillende soorten te verwachten. Tijdens het veldbezoek is in het bos een haas en een rosse woelmuis waargenomen. Soorten die ook van de onderzoekslocatie gebruik zouden kunnen maken zijn: hermelijn, bunzing, wezel, bosmuis, bruine rat, egel en ree. Voor deze soorten geldt in het kader van de Flora- en faunawet bij ruimtelijke ontwikkeling een vrijstelling, waardoor een ontheffing bij verstoring niet noodzakelijk is.

Voor de eekhoorn en de steenmarter geldt geen vrijstelling van de Flora- en faunawet. Het is goed mogelijk dat de eekhoorn gebruik maakt van het bos op de onderzoekslocatie. Doordat het bos gehandhaafd wordt zijn er geen overtredingen te verwachten voor het verstoren van een eventuele verblijfplaats.

De onderzoekslocatie vormt een geschikt habitat voor de steenmarter. Voor deze soort geldt geen vrijstelling van de Flora- en faunawet. Het is bekend dat de steenmarter gebruik maakt van de gebouwen van de St. Nicolaasstichting. Bewoners hebben overlast ondervonden van de steenmarter. Het gaat daarbij echter niet om de te slopen bebouwing op de onderzoekslocatie (bron: dhr. Schultink, hoofd onderhoudsdienst St. Nicolaasstichting). Tijdens het veldbezoek zijn in toegankelijke delen van de bebouwing op de onderzoekslocatie geen sporen, zoals uitwerpselen of prooiresten, aangetroffen die duiden op het gebruik van de onderzoekslocatie door de steenmarter. Op basis van het aanwezige habitat is het echter niet uit te sluiten dat de steenmarter gebruik maakt van de bebouwing op de onderzoekslocatie of er in de nabije toekomst, voordat de bebouwing wordt gesloopt, gebruik van gaat maken.

5.4 Amfibieën, reptielen en vissen

Volgens gegevens van RAVON (jaarverslag 2007) zijn in het 5x5 kilometerhok, waar de onderzoekslocatie deel van uitmaakt, de volgende soorten waargenomen: kamsalamander, kleine watersalamander, gewone pad, rugstreeppad, poelkikker, bruine kikker, heikikker, bastaardkikker en levendbarende hagedis. Het Denekamperveld, dat circa 4 kilometer ten zuidoosten van de onderzoekslocatie is gelegen, vormt een leefgebied voor de knoflookpad (beschermingsplan knoflookpad 2001). In wateren langs het Kanaal Almelo-Nordhorn, circa 4 kilometer ten westen van de onderzoekslocatie komen boomkikkers voor. Uit gegevens van Life-Ambition (www.life-ambition.com) blijkt dat op circa 3 km ten noordwesten en op circa 3 km ten zuidwesten, de kamsalamander en de boomkikker voorkomt. Binnen deze leefgebieden zijn en worden nieuwe voortplantingswateren en landhabitat aangelegd. Uit gegevens van RAVON blijkt verder dat er in het 5x5 kilometerhok, waar de onderzoekslocatie deel van uitmaakt geen beschermde vissoorten zijn waargenomen, met uitzondering van de kleine modderkruiper.

Langs de oostzijde van de onderzoekslocatie is een beek aanwezig. In het water is vrijwel geen vegetatie aanwezig. Tijdens het veldbezoek stond er circa 30 cm stilstaand water in de beek. De bodem bestaat uit een zandige sliblaag. In hoeverre de beek watervoerend is, is vooralsnog niet bekend. Het te dempen tracé van de beek (lengte circa 60 meter) is met een RAVON-schepnet systematisch bemonsterd. Er zijn geen vissen of amfibieën aangetroffen. In de gracht van het klooster direct ten noorden van de onderzoekslocatie zijn geen vissen of amfibieën aangetroffen tijdens de bemonstering. Het is waarschijnlijk dat algemene soorten als de bruine kikker en de gewone pad van het water en van de opgaande vegetatie (als landhabitat) op de onderzoekslocatie gebruik maken. De aanwezigheid van de kamsalamander kan niet worden uitgesloten omdat vooral het natte bos en de omliggende weilanden geschikt landhabitat zijn voor de kamsalamander. Gelet op het ontbreken van vegetatie in de beek en in de gracht is het onwaarschijnlijk dat het water wordt gebruikt als voortplantingsplaats van de kamsalamander. Op sommige plaatsen in het bos zijn vochtige plaatsen aanwezig die onder andere begroeid zijn met oeverzegge. Van deze plaatsen zullen amfibieën naar verwachting gebruik maken. Voor de overige soorten die in het uurhok zijn waargenomen, zoals de boomkikker vormt de onderzoekslocatie momenteel geen geschikt habitat.

Noordoost Twente, waarin de onderzoekslocatie in is gelegen, vormt een van de weinige leefgebieden van de boomkikker in Nederland. Circa 4 kilometer ten westen van de onderzoekslocatie bevindt zich een kleine populatie boomkikkers. Bij de aanleg van de poel op de onderzoekslocatie kan deze geschikt gemaakt worden voor de boomkikker. Dit zal ook ten goede komen voor de kamsalamander waarvoor het landhabitat al geschikt is maar waarvoor geen geschikt voortplantingswater aanwezig is.

Reptielen stellen specifieke eisen aan het habitat die betrekking hebben op verschillende factoren. De levendbarende hagedis heeft een voorkeur voor tamelijk dichtgegroeide vochtige plaatsen, met droge, zonnige plekken om zich op te warmen. Het is niet uitgesloten dat de levendbarende hagedis gebruik maakt van het vochtige bos en de bosrand op de onderzoekslocatie. Echter gelet op het feit dat het bos wordt gehandhaafd, is overtreding van de Flora- en faunawet niet aan de orde.

5.5 Libellen en vlinders

Voor libellen geldt dat ze geschikt (helder, plantenrijk, permanent) water nodig hebben met voldoende vegetatie om eieren in af te zetten. Ook is het noodzakelijk dat het water voor langere periode aanwezig is zodat de larven zich kunnen ontwikkelen. Gezien het ontbreken van dergelijk optimaal oppervlaktewater hiervan kan gesteld worden dat beschermde libellensoorten zich in de huidige situatie niet voortplanten (Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie 2002).

Het is niet geheel uitgesloten dat op de onderzoekslocatie beschermde vlindersoorten voorkomen. Volgens gegevens van de vlinderstichting zijn in het uurhok recent waarnemingen bekend van

rouwmantel en van het heideblauwtje. Voor de eerstgenoemde soort is op de onderzoekslocatie geschikt habitat aanwezig. Het gaat daarbij om het zuidelijke deel van de onderzoekslocatie. Omdat het bosgebied gehandhaafd blijft in de huidige situatie en er in het weiland ten zuiden van het bos natte natuur wordt gecreëerd zal het habitat voor vlinders worden versterkt. Voor het heideblauwtje is op de onderzoekslocatie geen geschikt habitat aanwezig. Tijdens het veldbezoek zijn geen zeldzame of beschermde soorten aangetroffen. Overtreding van de Flora- en faunawet ten aanzien van vlinders is niet aan de orde.

5.6 Vaatplanten

De aanwezigheid van water; de zuurgraad van de bodem; de beschikbare hoeveelheid voedingsstoffen, de hoeveelheid zonlicht en de antropogene beïnvloeding bepalen in hoeverre een groeiplaats voor een bepaalde plant geschikt is. De meeste beschermde soorten stellen specifieke eisen aan de groeiomstandigheden. Het noordelijke deel van de onderzoekslocatie is hoofdzakelijk in gebruik als tuin. Beschermde planten die deel uitmaken van een wilde populatie zijn niet te verwachten. Opvallende soorten die tijdens het veldbezoek zijn waargenomen op het noordelijke deel van de onderzoekslocatie zijn overblijvende ossetong (vrij zeldzaam) en wilde hyacint (vrij algemeen). Beide soorten komen voor in stinsemilieus. Langs de westzijde van de onderzoekslocatie is een houtsingel aanwezig met soorten als eik, hazelaar, braam, lijsterbes en gewone vogelkers. In het vochtige bos, voornamelijk bestaand uit zwarte els, es en wilg, zijn de volgende soorten aangetroffen: gele lis, oeverzegge, sterrenkroos, dalkruid, salomonszegel, wilde hyacint. Verder is een aantal zeldzame zeggen aanwezig. Beschermde soorten zijn niet aangetroffen tijdens het veldbezoek. Omdat het bosgebied gehandhaafd blijft in de huidige situatie zullen de groeiplaatsen niet worden verstoord. Omdat en er in het weiland ten zuiden van het bos natte natuur wordt gecreëerd ontstaan er groeiplaatsen waar zeldzame soorten mogelijk gebruik van gaan maken.

6. TOETSING AAN WET- EN REGELGEVING

6.1 Flora- en faunawet

In kader van de voorgenomen plannen zijn er overtredingen te verwachten voor vleermuizen en voor broedvogels. Overtreding met betrekking tot de steenmarter is niet uit te sluiten. Voor de overige soortgroepen zijn gelet op de aard van de ingreep, beschreven in paragraaf 3.3 en 3.4, geen overtredingen te verwachten ten aanzien van de wetgeving.

Broedvogels

Alle broedende inheemse vogels en hun nesten zijn wettelijk beschermd en vallen onder de strikt beschermde klasse (soorten tabel 3). De Flora- en faunawet regelt onder meer de bescherming van vogels in het broedseizoen: het verstoren van broedende vogels en jongen, of het vernielen van nesten en eieren is verboden. In de meeste gevallen is een overtreding gemakkelijk te voorkomen door de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren of de broedgelegenheid buiten het broedseizoen te verwijderen. Spechtensoorten, kolonievogels en de meeste roofvogels zijn het gehele jaar beschermd omdat de nestplaats, bomengroep of boomholte ook buiten het broedseizoen gebruikt wordt of omdat deze soorten enkel gebruik maken van door andere vogelsoorten gemaakte nestgelegenheid.

Het is mogelijk dat spechtensoorten en bosuilen gebruik maken van het bos op de onderzoekslocatie. Gelet op het handhaven van het bos zijn er geen overtredingen te verwachten. Indien de fruitbomen worden gekapt, wordt geadviseerd een controle te laten uitvoeren door een terzake kundige op het gebruik door broedvogels. Voor de kap van bomen met in gebruik zijnde holtes dient een ontheffing te worden aangevraagd.

Voor de te verwachten broedvogels geldt dat indien de beplanting en de bebouwing in de winterperiode wordt verwijderd, er geen overtredingen plaats zullen vinden met betrekking tot broedvogels. Uitgangspunt is dat er geen broedende vogels op het moment van ingrijpen aanwezig zijn binnen het te verstoren gedeelte van de onderzoekslocatie. Over het algemeen wordt als broedseizoen de periode maart tot augustus gehanteerd. Er wordt in de Flora- en faunawet echter geen vaste periode gehanteerd voor het broedseizoen. Geldend is de aanwezigheid van een broedgeval op het moment van ingrijpen.

Het verplaatsen van nestkasten buiten het broedseizoen voor aanvang van de werkzaamheden, kan voorkomen dat er onnodige vertraging van de plannen en verstoring van broedvogels plaatsvindt.

Vleermuizen

Alle in Nederland voorkomende vleermuissoorten, genieten zowel binnen de Flora- en faunawet als binnen de Natuurbeschermingswet, een strikte bescherming. Alle vleermuissoorten staan vermeld in bijlage IV van de Europese Habitatrichtlijn. Dit betekent dat ze beschermd zijn tegen verstoring van vaste rust- en verblijfplaatsen. Onder deze vaste rust- en verblijfplaatsen wordt verstaan: het gehele systeem waarvan een populatie gebruik maakt tijdens de jaarcyclus van de soort. Dit houdt in dat niet alleen de zomer- en winterverblijfplaatsen maar ook de verbindingen hiertussen en de jachtgebieden bescherming genieten. De reden waarom vleermuizen streng beschermd zijn is dat ze erg kwetsbaar zijn. De afgelopen vijftig jaar zijn sommige soorten erg zeldzaam geworden of geheel verdwenen. Wanneer overwinterende dieren worden verstoord, is de kans groot dat ze sterven omdat ze dan teveel van hun vetreserve gebruiken. Maar al te vaak worden bomen gekapt en oude gebouwen gerenoveerd of gesloopt. Als zich hierin een vleermuiskolonie bevindt, heeft dat grote gevolgen voor de vleermuisstand in de wijde omgeving. Omdat ze meestal maar één jong per jaar krijgen, kan herstel erg lang duren. Vleermuizen kunnen zelf geen verblijfplaatsen maken en zijn dus afhankelijk van bestaande verblijfplaatsen. Daarnaast hebben ingrepen in het landschap ook negatieve gevolgen doordat foerageergebieden en vliegroutes, waar vleermuizen jaren achtereen gebruik van maken, verdwijnen.

De impact die een ingreep kan hebben verschilt sterk per situatie en per soort waardoor meestal gedetailleerde gegevens nodig zijn om een passend advies te geven en indien nodig een ontheffing aan te vragen (Limpens, 2005).

Verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebied

Momenteel zijn er onvoldoende bruikbare gegevens beschikbaar over de aanwezigheid van vleermuizen op en in de omgeving van de onderzoekslocatie. Gelet op de omvang van de onderzoekslocatie en de verschillende functies die het gebied op basis van habitatkenmerken kan hebben is het mogelijk dat er overtredingen plaats zullen vinden met betrekking tot vleermuizen.

Een aanvullend onderzoek binnen het geschikte seizoen dient meer uitsluitel te geven over het gebruik van de onderzoekslocatie door vleermuizen. Vervolgens dient vastgesteld te worden of er overtredingen plaats zullen vinden bij de voorbereiding en de uitvoer van het project (versturende werkzaamheden).

Overige zoogdieren

Het is mogelijk dat de steenmarter gebruik maakt of gaat maken van de onderzoekslocatie. Voor de steenmarter geldt geen vrijstelling van de Flora- en faunawet. Tijdens het nader onderzoek naar vleermuizen kan eveneens gelet worden op de aanwezigheid van een steenmarter. Op dit moment zijn er geen indicaties dat de steenmarter daadwerkelijk gebruik maakt van de te slopen bebouwing op de onderzoekslocatie.

Om te voorkomen dat de steenmarter de bebouwing betreft mag deze soort worden geweerd. Indien zich op de onderzoekslocatie een vaste rust- en verblijfplaats bevindt, dient een ontheffing aanvraagd te worden voor verstoring van de steenmarter door de sloop van de bebouwing.

6.2 Algemene zorgplicht

Voor de meeste vastgestelde en te verwachten soorten geldt een algehele vrijstelling van de Flora- en faunawet met betrekking tot de ruimtelijke ontwikkelingen en herinrichting die plaats zullen vinden binnen de onderzoekslocatie. Het is echter wel noodzakelijk om voldoende zorg te dragen voor de aanwezige individuen en al het redelijkerwijs mogelijke dient gedaan te worden om het doden van individuen te voorkomen. Aanvullende maatregelen met betrekking tot de zorgplicht zijn vooral van toepassing bij het vergraven van de beek.

Het wordt aanbevolen de nieuwe loop in den droge aan te leggen en pas aan te sluiten op de bestaande beek na het gereedkomen van de graafwerkzaamheden. Dit voorkomt vestigingen van amfibieën die door graafwerkzaamheden vervolgens verstoord kunnen worden. Ook voor het dempen van de loop van de beek dient rekening gehouden te worden met de periode van uitvoeren en met het verplaatsen van de eventueel in het water en de sliblaag aanwezige vissen en amfibieën. Dit kan het beste in de periode augustus-oktober uitgevoerd worden. Het is aanbevolen om een ter zake kundige voorafgaand en tijdens de demping ervoor te laten zorgen dat eventueel aanwezige dieren verplaatst worden naar een onverstoord gedeelte van de beek.

6.3 Gebiedsbescherming

De quickscan flora en fauna toetst voornamelijk aan de Flora- en faunawet. Indien een plangebied in of nabij een gebied is gelegen dat tot de EHS behoort of onder de Natuurbeschermingswet valt, dient te worden bepaald of er een effect valt te verwachten en of er een verslechtering of verstoring onderzoek dan wel een passende beoordeling uitgevoerd moet worden. Voor een toetsing aan de Natuurbeschermingswet, spelen vaak andere facetten mee zoals de aanwezige doelsoorten en kernwaarden van het betreffende beschermde gebied. De EHS zal niet worden aangetast door de herbestemming van de onderzoekslocatie. Nadere toetsing aan de Natuurbeschermingswet is niet noodzakelijk vanwege het ontbreken van een extern effect door de afstand tot de dichtstbijzijnde beschermde gebieden (3 km).

7. VRIJBLIJVEND ADVIES

Voor het gehele gebied van de St. Nicolaasstichting is een landschappelijk inrichtingsplan aanwezig. In het plan worden het karakter van de kloostertuin en de karakteristieke lanen- en groenstructuur versterkt. Daarnaast zal er natuur- en landschapsontwikkeling plaatsvinden van de esranden, het broekbos en de grachtzone.

Bij de aanleg van de poel kan deze geschikt gemaakt worden voor de boomkikker. Het is belangrijk dat de poel vrij is van vis, ondiep, zonnig en geïsoleerd is. Dit betekent dat het water niet in verbinding mag staan met ander water, want dat verhoogd de kans op vis of verontreinigingen. Vissen eten eieren larven van amfibieën.

Bij de aanleg van de poel is het volgende van belang:

- Groot oppervlak 1.000-2.000 m²;
- zeer flauwe oevers talud 1:6 tot 1:10;
- boven de gemiddelde laagwaterlijn (dus eenmaal per 5 jaar droogvallend);
- watervegetatie van ondergedoken planten met zachte structuren (waterranonkels, fonteinkruiden, gele plomp en waterlelie);
- open houden door regelmatig te schonen (altijd gefaseerd);
- vanaf de oever een brede zone (tot 40 meter) grasland met ruigtekruiden;
- op 10 tot 40 meter vanaf de oever aan de noordzijde een zone met boschages en houtwalstructuren, waarop boomkijkers kunnen zonnen. (vooral bramen, afgewisseld met b.v. hazelaar, hondsroos, meidoorn, vlier en vuilboom. Overgaand naar hoger bos met berk, es iep of eik.)

Gezien de ligging kunnen bovenstaande punten op de beoogde locatie goed worden toegepast. Circa 4 kilometer ten westen van de onderzoekslocatie, bevindt zich een kleine populatie boomkijkers in wateren langs het kanaal Almelo-Nordhorn. De dieren zouden zich langs dit water kunnen verplaatsen. De aanleg van poelen in de omgeving heeft een gunstig effect om als stapsteen te kunnen dienen. Op diverse locaties, zoals in het Volthebroek zijn al speciale poelen aangelegd in het kader van het Europese Life-Ambition Project. Het type poel voor de boomkikker is ook voor de in het uurhok voorkomende kamsalamander geschikt.

Voor wat betreft het verbinden van de beek met de gracht zijn er geen negatieve gevolgen voor de flora en fauna te verwachten. De kwaliteit van beide wateren is momenteel slecht. Het is van belang dat de nieuw aan te leggen poel niet met ander water in verbinding komt te staan, om te voorkomen dat er vis in de poel komt.

De gracht vormt een geschikt habitat voor de grote gele kwikstaart door de aanwezigheid van een kunstmatige waterval. De soort broedt in een nestkast die bevestigd is aan de brug. Bij het verbinden van de beek met de gracht is het van belang dat de waterval wordt gehandhaafd. Indien de waterval wordt verwijderd, zal de grote gele kwikstaart uit het gebied verdwijnen.

De huismus, die in de bebouwing op de onderzoekslocatie broedt (in Huize Antonio) is sinds kort geplaatst op de Rode Lijst van bedreigde vogels 2004. De nesten van de huismus zijn (nog) niet jaarrond beschermd. Het treffen van enkele eenvoudige voorzieningen in de nieuwbouw kan er voor zorgen dat de huidige nestgelegenheid wordt gecompenseerd. Te denken valt aan speciale nestkasten of zogenaamde "vogelvides" die toegang bieden tot de onderste rij dakpannen.

8. CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

Econsultancy bv heeft in opdracht van Westerdiep Adviseur Milieu en Ruimte een quickscan flora en fauna uitgevoerd op een deel van het terrein van de St. Nicolaasstichting te Denekamp in de gemeente Dinkelland.

De quickscan flora en fauna is uitgevoerd in het kader van een bestemmingsplanwijziging.

Waarnemingen en te verwachten soorten:

De beplanting en de bebouwing op de onderzoekslocatie biedt onderkomen aan algemene broedvogels, waaronder veel holenbroeders en broedvogels die kenmerkend zijn voor kleinschalig landschap en bossen. Het is mogelijk dat verschillende spechtensoorten en de bosuil gebruik maken van de bomen op de onderzoekslocatie. Naar verwachting zullen er geen bomen met holtes worden gekapt.

De te slopen bebouwing op de onderzoekslocatie is geschikt als vaste rust- en verblijfplaats voor vleermuizen en vormt mogelijk een onderdeel van een populatie die gebruik maakt van diverse gebouwen binnen het terrein van de St. Nicolaasstichting. Ook vormt de onderzoekslocatie geschikt foerageergebied voor vleermuizen.

De onderzoekslocatie vormt een geschikt habitat voor grondgebonden zoogdieren waaronder de steenmarter. Van de steenmarter zijn geen sporen gevonden in de te slopen bebouwing, maar de aanwezigheid is niet uit te sluiten, vooral als er langdurige leegstand plaatsvindt.

Het bos en het weiland op het zuidelijk terreindeel zijn een geschikt landhabitat, maar een weinig geschikt voortplantingshabitat voor algemene amfibieënsoorten als bruine kikker en gewone pad. Dit deel van de onderzoekslocatie is tevens geschikt als landhabitat voor de streng beschermde kamsalamander. De beek op het oostelijke terreindeel is weinig geschikt voor vis en amfibieën als voortplantingsplaats.

Het is niet uitgesloten dat minder algemene of beschermde vlindersoorten en vaatplanten op de onderzoekslocatie voorkomen. Deze zullen met name gebruik maken van het broekbos op de onderzoekslocatie. Dit deel van de onderzoekslocatie zal naar verwachting niet worden verstoord.

Maatregelen ter voorkoming van negatieve effecten:

Over het algemeen kan schade aan broedvogels worden voorkomen door de werkzaamheden buiten het broedseizoen te starten of geheel buiten het broedseizoen uit te voeren. Geadviseerd wordt om de nestkasten buiten het broedseizoen te verplaatsen. Voor de kap van de fruitbomen wordt geadviseerd een controle te laten uitvoeren door een terzake kundige op de aanwezigheid van broedvogels waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn.

Gebiedsbescherming

De EHS zal niet worden aangetast door de herbestemming van de onderzoekslocatie. Tevens is aanvullende toetsing in het kader van de Natuurbeschermingswet niet noodzakelijk vanwege de afstand tot de dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden (circa 3 km).

Noodzaak tot nader onderzoek

Het kan niet op voorhand worden uitgesloten dat vleermuizen gebruik maken van de bebouwing op de onderzoekslocatie. Door de uitvoering van nader onderzoek binnen het geschikte seizoen kan dit worden vastgesteld. Het nader vleermuisonderzoek zal tevens meer informatie opleveren omtrent verblijfplaatsen van de steenmarter in de te slopen gebouwen.

Noodzaak aanvraag ontheffing Flora- en faunawet artikel 75c

Indien zich een vaste verblijfplaats van vleermuizen op de onderzoekslocatie bevindt, is voor het verstoren daarvan een ontheffing noodzakelijk. Dat geldt ook voor de steenmarter.

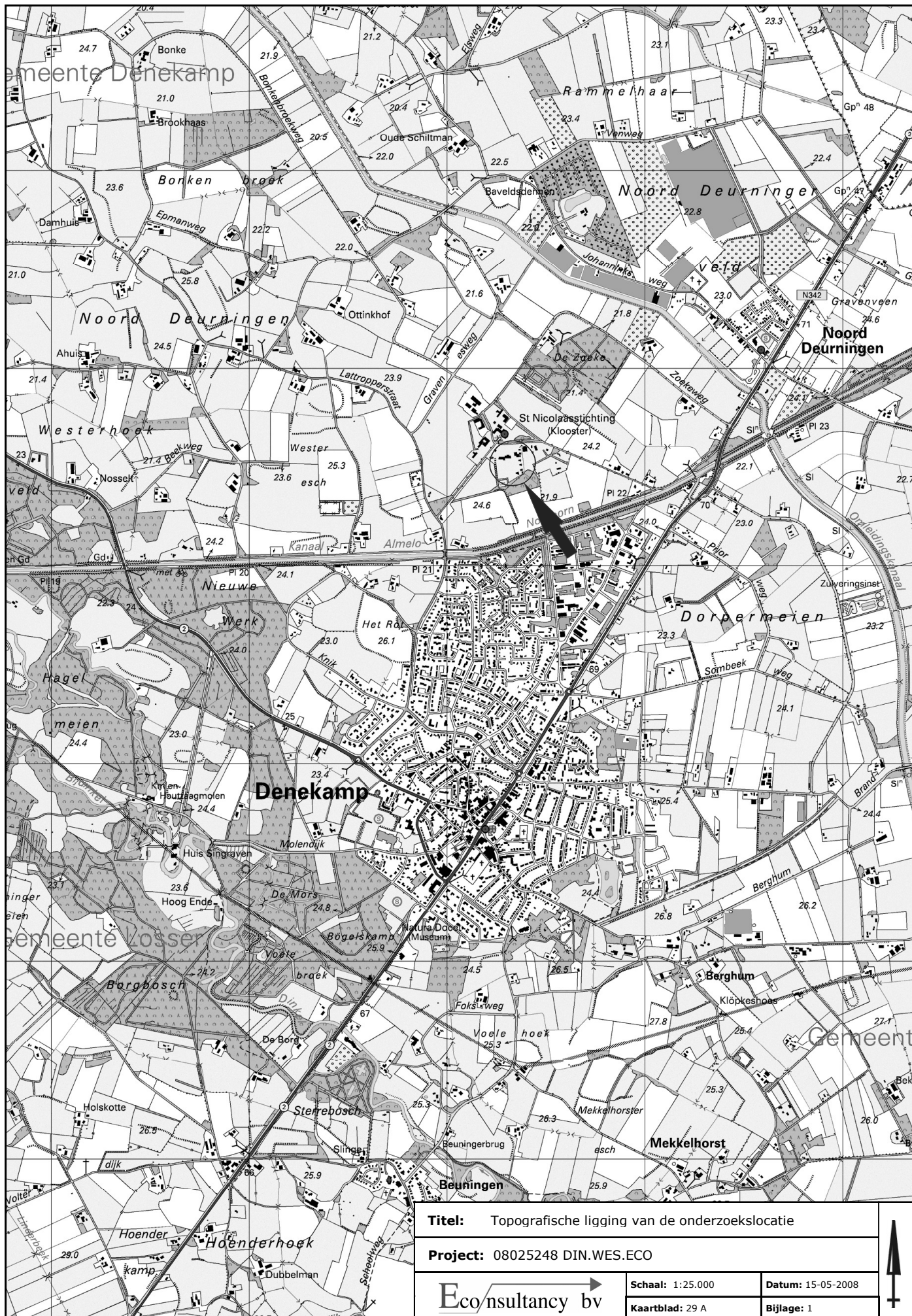
Ontheffingsaanvraag voor overtreding van verbodsbepalingen in de Flora- en faunawet ten aanzien van het verstoren van broedvogels is niet noodzakelijk, vooropgesteld dat er op het moment van ingrijpen geen broedgeval aanwezig is. Indien er bomen worden gekapt waarin zich ingebruikszijnde holtes door spechten of uilen bevinden, dient wel een ontheffing te worden aangevraagd.

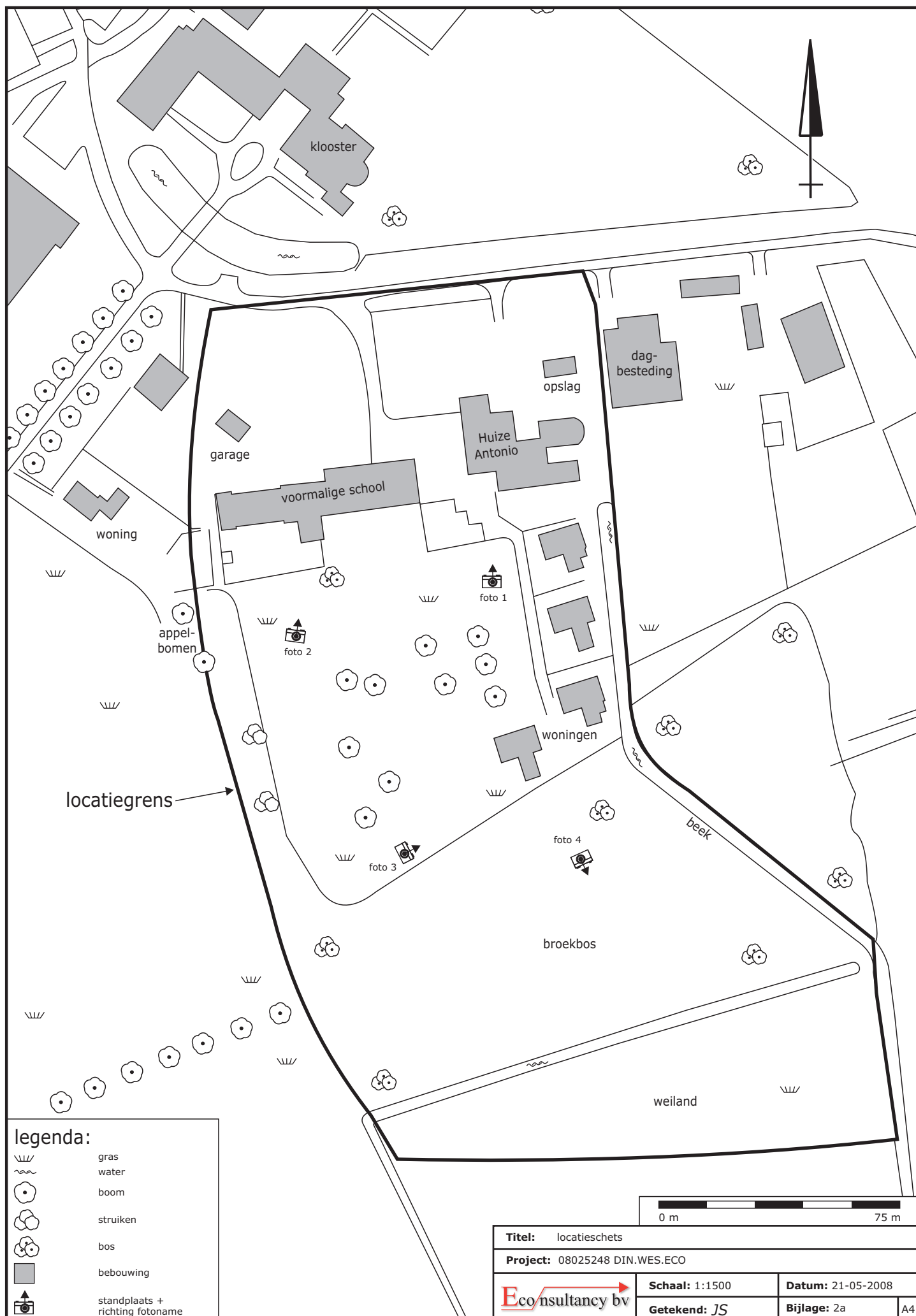
Vrijblijvend advies

Er wordt geadviseerd om de aan te leggen ondiepe poel ten zuiden van het bosperceel op de onderzoekslocatie geschikt te maken voor de boomkikker en de kamsalamander. Afgeraden wordt om de poel met de beek te verbinden, om te voorkomen dat er vis in de poel komt. De beek kan wel met de gracht worden verbonden. Daarbij is het van belang dat de waterval gehandhaafd wordt om te voorkomen dat de grote gele kwikstaart uit het gebied verdwijnt.

Verder verdient het aanbeveling om de bebouwing ongeschikt te maken/houden voor steenmarters. Bij langdurige leegstand bestaat het risico dat de steenmarter zich in één van de gebouwen gaat vestigen. Het ongeschikt maken is echter niet zondermeer toegestaan als er al een steenmarter gebruik maakt van het te slopen gebouw.

Het treffen van enkele eenvoudige voorzieningen in de nieuwbouw kan ervoor zorgen dat de huidige nestgelegenheid van de huismus gecompenseerd wordt. Te denken valt aan speciale nestkasten of zogenaamde "vogelvides" die toegang bieden tot de onderste rij dakpannen.

Bijlage 2b Foto's onderzoekslocatie

Foto 1. Huize Antonio

Foto 2. Voormalige school

Bijlage 2b Foto's onderzoekslocatie

Foto 3. Een van de woningen met groene omgeving

Foto 4. Broekbos

Bijlage 3 Geraadpleegde bronnen

LITERATUUR

- Bal, D., Beije, H.M., Fellingner, M., Haveman, R. Opstal, A.J.F.M. van en Zadelhoff, F.J. van, 2001. Handboek Natuurdoeltypen, Tweede, geheel herziene editie. Wageningen, 2001. Expertisecentrum LNV, Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij.
- Limpens, H.J.G.A., Mostert, K. & Bongers, W. (eds.) 1997. Atlas van de Nederlandse Vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie. Stichting Uitgeverij Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, Utrecht.
- Limpens, H.J.G.A, Zoogdierenvereniging VZZ, Eco Consult&projectmanagement, Vleermuizen en planologie, cursusdictaat, 2005.
- Lange, L., Twisk, P., Winden, A. van, Diepenbeek, A. van 1994. Zoogdieren van West-Europa. Stichting Uitgeverij van de Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging voor Zoogdierkunde en Zoogdierbescherming 2003, 2de druk, Utrecht.
- Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie 2002. De Nederlandse libellen (Odonata). Nederlandse fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.
- Nie, H.W., de 1996. Atlas van de Nederlandse zoetwatervissen. Stichting Atlas verspreiding Nederlandse zoetwatervissen. Media Publishing Int., Doetinchem.
- Nöllert, A.&C., 2001. Amfibieëngids van Europa. Tirion Uitgevers bv, Baarn
- SOVON Broedvogelonderzoek Nederland 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998-2000. Nederlandse fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.

GERAADPLEEGDE INTERNETSITES

www.minlnv.nl (natuurwetgeving)
www.natuurloket.nl (verspreidingsgegevens op km hok niveau)
www.natuurkalender.nl (beperkte verspreidingsgegevens)
www.ravon.nl (soortgegevens amfibieën, reptielen en vissen)
www.vlinderstichting.nl (soortgegevens vlinders en libellen)
www.overijssel.nl (natuurgegevens provincie Overijssel)
www.groenloketoverijssel.nl
www.life-ambition.nl
www.waarneming.nl (waarnemingen van vrijwilligers)

Bijlage 4 Natuurwetgeving en beleid

Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet is de enige wet die de bescherming van wilde dier- en plantensoorten in Nederland regelt. In deze wet zijn de soortbeschermingsparagrafen van de Europese Habitat- en Vogelrichtlijn opgenomen. De Flora- en faunawet bevat een aantal verbodsbepalingen om de in het wild voorkomende planten- en diersoorten te beschermen (zie tabel I). De Flora- en faunawet hanteert een drietal beschermingscategorieën (zie tabel II). De volledige lijsten met beschermde soorten zijn (vanwege de omvang) terug te vinden op de website van het Ministerie van LNV. Indien een activiteit niet verstorend werkt of geen nadelige gevolgen heeft, waardoor aangetoond kan worden dat er geen verbodsbepalingen worden overtreden voor de in het gebied voorkomende beschermde soorten, hoeft er in de meest voorkomende gevallen geen ontheffing aangevraagd te worden. Ook al vindt er geen overtreding plaats dan dient er ten alle tijden rekening gehouden te worden met de Algemene Zorgplicht (Tabel III).

Tabel I. *Verbodsbepalingen Flora- en faunawet*

Artikel 8	Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.
Artikel 9	Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
Artikel 10	Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.
Artikel 11	Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.
Artikel 12	Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Tabel II. *Soortbeschermingscategorieën Flora- en faunawet*

Tabel 1 algemeen beschermde soorten
Voor de soorten in Tabel 1 van de Flora- en faunawet geldt, bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting, bestendig beheer en onderhoud en bestendig gebruik, een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet. Voor deze activiteiten hoeft geen ontheffing in het kader van artikel 75 aangevraagd te worden. Voor verstoring bij alle overige activiteiten is wel een ontheffing nodig. De ontheffingaanvraag wordt dan getoetst aan het criterium 'Doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort' (de zogenaamde 'lichte toets').
Tabel 2 overige beschermde soorten
Voor de soorten in Tabel 2 van de Flora- en faunawet dient bij overtreding van de verbodsbepalingen een ontheffing aangevraagd te worden. Echter indien er volgens een door het ministerie van LNV goedgekeurde gedragscode gewerkt wordt, geldt er bij ruimtelijke ontwikkeling en inrichting, bestendig beheer en onderhoud en bestendig gebruik, een vrijstelling van de verbodsbepalingen en hoeft er geen ontheffing aangevraagd te worden. De ontheffingaanvraag wordt getoetst aan het criterium 'doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort' ('lichte toets').
Tabel 3 strikt beschermde soorten
Voor de soorten van Tabel 3 van de Flora- en faunawet dient bij overtreding van de verbodsbepalingen bij alle activiteiten (waaronder ruimtelijke ontwikkeling en inrichting) een ontheffing aangevraagd te worden. In een zeer beperkt aantal gevallen kan er op basis van een door het ministerie van LNV goedgekeurde gedragscode een vrijstelling verleend worden voor de ontheffingsverplichting bij een zeer beperkt aantal activiteiten. De ontheffingaanvraag wordt getoetst aan een drietal criteria (uitgebreide toets). Bij de uitgebreide toets dient aan alle afzonderlijke criteria te worden voldaan. De criteria zijn als volgt: de activiteiten of werkzaamheden doen geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort, er is geen andere bevredigende oplossing (alternatief) voor de geplande activiteiten of werkzaamheden, die minder schade oplevert voor de betreffende soort en er moet sprake zijn van een bij de wet genoemd belang.

Tabel II (vervolg). Soortbeschermingscategorieën Flora- en faunawet

Vogels
Voor vogels geldt dat er altijd een ontheffing aangevraagd dient te worden. Indien activiteiten plaatsvinden waarbij verbodsbepalingen worden overtreden ten aanzien van (broed)vogels dient er een uitgebreide toets, zoals beschreven bij Tabel 3 Flora- en faunawet toegepast te worden. Indien er gewerkt wordt volgens een door het ministerie van LNV goedgekeurde gedragscode is het mogelijk dat er geen ontheffing aangevraagd hoeft te worden bij bestendig gebruik en onderhoud, bestendig beheer en ruimtelijke ontwikkeling en inrichting. Bij broedvogels kan een overtreding in de meeste gevallen gemakkelijk voorkomen worden door de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren.

Tabel III. Algemene Zorgplicht

Algemene Zorgplicht (artikel 2)
Een belangrijk uitgangspunt binnen de Flora- en faunawet is dat op elke burger de plicht rust om voldoende zorg in acht te nemen voor alle in het wild levende planten en dieren en hun directe leefomgeving. Dit houdt in dat iedereen zich dient in te spannen om de nadelige gevolgen voor een soort te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken. De zorgplicht is ten alle tijden van toepassing, ook al vindt er geen overtreding van een verbodsbepaling plaats.

Natuurbeschermingswet

In oktober 2005 is de gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998 in werking getreden. De Natuurbeschermingswet omvat de richtlijnen van de Europese Habitat- en Vogelrichtlijn ten aanzien van gebiedsbescherming. Door de verankering van de Europese wetgeving in de Natuurbeschermingswet ten aanzien van gebieden zullen de termen habitat- en vogelrichtlijngebied komen te vervallen. De betreffende gebieden worden momenteel opgenomen en aangewezen als Natura 2000 gebieden. Natura 2000 is een samenhangend netwerk van beschermde natuurgebieden op het grondgebied van de lidstaten van de Europese Unie.

In Nederland wordt een vergunningsstelsel toegepast waardoor een zorgvuldige afweging rondom projecten die gevolgen kunnen hebben in en op Natura-2000 gebieden gewaarborgd is. De vergunningen worden beoordeeld en afgegeven door de provincies of door het ministerie van LNV via Dienst Regelingen. In de aankomende jaren zullen voor alle gebieden beheerplannen opgesteld worden. In deze plannen staat wat wel en wat niet mag in en om een Natura-2000 gebied. Tot die tijd zal er per project beoordeeld moeten worden of er een mogelijk significant effect te verwachten valt op een beschermd gebied. In de Natuurbeschermingswet zijn tevens de Beschermde Natuurmonumenten en de Wetlands (Verdrag van Ramsar, Wetlands conventie) opgenomen.

Ecologische hoofdstructuur (EHS)

De natuur in Nederland is behoorlijk versnipperd. Om daar verandering in aan te brengen werken het Rijk en de provincies sinds 1990 aan de aanleg van een duurzaam, samenhangend netwerk van grote en kleine natuurgebieden: de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). De EHS is onderdeel van een Europees ecologisch netwerk en bestaat uit kerngebieden (in Nederland de Natura-2000 gebieden, Beschermde Natuurmonumenten en de Wetlands) of verweven gebieden (gericht op de verweving van landbouw, wonen en natuur) die onderling verbonden worden door ecologische verbindingzones.

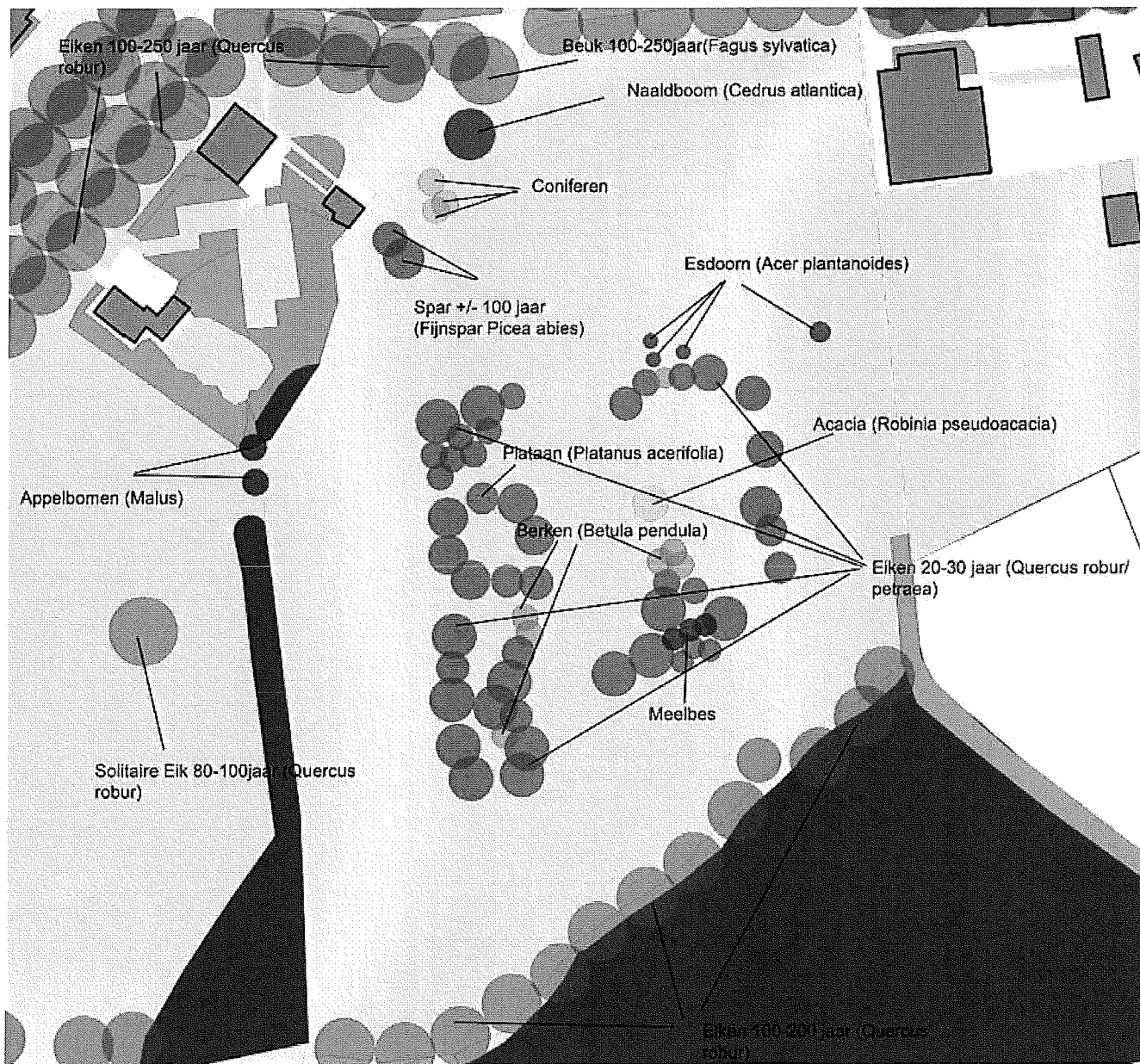
Ecologische verbindingzones zijn stroken en stukjes natuur die de vaak verspreid liggende natuurgebieden met elkaar verbinden. Zo'n zone kan bestaan uit natuurvriendelijke oevers, houtsingels, bosjes, heidevelden en struweel. Maar het kan ook een serie poelen zijn, kruidenrijk grasland, natte weilanden of graanakkers. Dieren en planten kunnen zich zo van het ene naar het andere leefgebied verplaatsen. Met name de kleine populaties die met uitsterven worden bedreigd, blijven hierdoor levensvatbaar. Negatieve invloed op de werking van een verbinding of aantasting van een verbinding dient vermeden en gecompenseerd te worden zodat het netwerk niet verslechtert.

Rode Lijsten

In opdracht van het Ministerie van LNV zijn voor diverse soortgroepen Rode Lijsten samengesteld, die regelmatig bijgewerkt worden. Deze Rode Lijsten vermelden van welke soorten het voortbestaan in Nederland bedreigd wordt. In door het Ministerie van LNV opgestelde soortbeschermingsplannen staan welke maatregelen genomen moeten worden om het voortbestaan van deze soorten te waarborgen. Deze soortbeschermingsplannen worden door diverse provincies gehanteerd voor compensatieverplichtingen.

Bijlage 5 Toekomstige situatie

BESTAANDE BOMEN

BIJLAGE 1